47ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2480 ՈՒՐԲԱԹ 1912 ՄԱՐՏ 30-12 ԱՊՐԻԼ

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉ-I EFKIAR
54 Grand' Rue de Pera Porte 54
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, ԹԻՒ 54
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՆ, ԲԻՂՂՈՒԱԾ ՁԵՌԱԳԻՐՆԵՐ ԵՒ ՉԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

Մանզումէի Էֆքիար

ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽ ՕՐԿԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

منظومهٔ افكار ارمنيجه يومى غزته
صاحب امتياز اوخانس فريد
٥٤ نومرو نده‌سنده جاده‌سى باب عالى خانه‌سى باب

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	ՏԱՐԿ.	ՎԵՑՄՍ.	ԵՌՄՍՑ.
Պոլսոյ համար	80 Ղշ.	45	25 Ղշ.
Գաւառներու համար	80 „	45	25 „
Արտասահմանի „	25 Ֆր.	14	8 Ֆր.

ՕԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրշ., մէկէ աւելի ծանուցմանց համար մանաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐԾԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ. — ՌՈՒՍԵՐԻՍ ՊԼԱԿԱՆ ՀԱՄԱԶԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՅԱՐԱԿԻՑ ՇԱՀԵՐԸ. — ԱՒՍՏՐԵՒՀՈՒՆԳԱՐԻԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ.

Թուրքիոյ պատերազմը եթէ ոչ իրականին մէջ, գէթ առերևոյթս խիստ խաղաղ և հանդարտ շրջան մը կը բոլորէ շուրջ ամիսէ մը ի վեր։ Վենետիկի տեսակցութենէն ի վեր աւելի շեշտուող այդ հանդարտութիւնը կարծես հեռուէ հեռու և անուղղակի առնչութիւն մը ունի Երիտասարդ Թուրքերոյ ներքին կացութեանը հետ։ Ինչպէս յայտնի է, ներքին մէկէ աւելի հաւանական դէպքերէ անկախ Պալքաններու մէջ և այլուր ծագիլ սպառնացող և յոռետեսներուն տխրագուշակ ենթադրութեան հիմ կազմող խնդիրներէն անջատ օրուան ներքին մեծ խնդիրը ընտրողական պայքարն է։ Արդ, ինչ որ ալ ըսուի, ինչ որ ալ ենթադրուի ներկայ պատերազմին ելքին մասին, անկարելի է չի նշմարել թէ քանի Մ. և Ց. Քմիդէն յաղթական կը հանդիսանայ այդ պայքարին մէջ, Զօր. Քանէվայի բանակին և Ֆարվէլլէյի յաղորդ ծովակալ Վիալի ընդհանուր հրամատութեան տակ գտնուող իտալական նաւատորմին անշարժութիւնը աւելի ուշագրաւ կ'ըլլայ։ Իրաւ է թէ Կարմիր Ծովու ջուրերուն մէջ իտալական թեթև յածաւորակներու խումբին հրամատարը Հոտէյտայէն անցնելով մինչև Բէրիմ տարածուող ծովեզերքին պաշարումը դէպի հիւսիս աւելի ընդլայնեց, հաւանականաբար Սէյտ Իսրիսի դէմ քալող Իզզէթ փաշայի և Մէհմէտ Ալի պէյի միացեալ ուժերուն արտաքին հաղորդակցութեան կապը կարելի եղածին չափ խղել ջանալու համար։ Բայց այս ընդլայնումը պատերազմին ընդհանուր ընթացքին վրայ շատ աննշան ազդեցութիւն մը կրնայ ունենալ, մանաւանդ որ իտալական ուժերուն Կարմիր Ծովուն մէջ ձեռք առած բոլոր միջոցները յարձակողականէ աւելի պաշտպանողական պէտք է նկատուին, բուն իսկ Էրիթրէյի գաղթականութեան ապահովութեան տեսակէտով։

Ի՞նչ է այս տարօրինակ զուգադիպութեան պատճառը կամ պատճառները. արդեօք հինգ մեծ տէրութիւնները իրենց միջամտութիւնը ի գործ դնելու համար ընտրութեանց ելքին կը սպասեն, և այս պարագային բերմամբ ալ Իտալիա սպասողական ընթացքի՞ մը կը հետեւի. և կամ, Հռոմի դահլիճը յաղթական կուսակցութեան հաճելի թուելու և կամ ընտրական շրջանին տեւողութեանը միջոցին ոչ է անախորժ դժուարութիւններ չի յարուցանելո՞ւ համար յարձակողական միջոցներու չի դիմեր։ Այս ենթադրութիւնները որքան որ խելքի մօտ, վերջապէս ենթադրութիւն ըլլալէ չեն դադրիր. հետեւաբար պատերազմին սկիզբէն ի վեր անցած դարձած բոլոր զինուորական և դիւանագիտական դէպքերը նկատի առնելով, պիտի ըսենք որ, ինչ որ ալ ըլլայ մեծ տերութեանց կողմէ կատարուելիք միջամտութեան ուժն ու արդիւնքը, բնա՛ւ տարակոյս չի կայ թէ Իտալիա ալ կարգ մը անակնկալներու հանդէպ գտնուելով, ինքն ալ միջոց մը սպասելու պէտք կը տեսնէ...

Այս դէպքը անշուշտ թէ՛ իսկապէս զինուորական կամ աւելի ճիշդը ռազմագիտական, և թէ՛ դիւանագիտական կարեւոր շարժառիթներ ունի։ Ռազմագիտական տեսակէտը յայտնի է իր բոլոր ընդարձակութեամբ։ Քանի որ զօրավար Քանէվա խելացիութիւն չի համարեր յառաջանալ Տրիպոլոյ անապատներուն մէջ դէպ ի Կարիան, դէպ ի Կատամէս՝ Զանդուրի ուղղութեամբ, ծովակալ Վիալի վերապահուած կը մնայ այլեւս Արշիպելագոսի մէջ գործելու հոգը. արդ, ինչ որ ալ ըսուի, ինչ որ ալ գրուի և ենթադրուի այս մասին, յայտնի է թէ լոկ օսմ. ծովեզերքներու պաշարում մը անկարող է մեզի համար իրական և մեծ սպառնանք մը ստեղծելու։ Իտալական նաւատորմիղը նախ զօրաւոր յենակէտ մը ձեռք ձգելու է Տարտանէլի դէմ կարենալ յարձակելու համար, և Սիրենայիքի եղերքներուն վրայ Պոմպայի խորշը չէ՛ որ պիտի կարենայ այդ յենակէտը հանդիսանալ։ Միւս կողմէն, չէ՛ թէ միայն օրինակի համար Իզմիրը կամ Սելանիկը գրաւել գրեթէ անկարելի է, այլ ամէնէն աւելի կարեւորը նկատուող Տարտանէլի ամրոցները անառիկ կոչուելու ատիճան զօրաւոր են, թո՛ղ որ —ինչպէս կը գրէ «Ֆրանս Միլիթէրը»ի հմուտ խմբագրականը — այս ամրոցներուն երկու եղերքին երկայնքը տարածուող ընդծովեայ թորփիլներու կրկնակ շարք մը կ'արգիլէ նեղուցին անցքը, և Նակարայի առջև խարսխող օսմ. նաւատորմիղն ալ ինքնին շարժուն հսկայ բերդ մը կը կազմէ։ Այս պարագային անկասկած պիտի ըսենք թէ ինչ որ պատերազմին առաջին օրերուն կարելի և կամ հաւանական կ'ենթադրուէր, դրեթէ անկարելի կը թուի այլեւս, և տարակոյս չի կայ թէ Իտալիա իր ծովային բոլոր ուժերը յիշեալ նեղուցին առջև կեդրոնացնելով միայն, այսինքն իր ծովային պատութիւն իր գոյութիւնն իսկ վտանգելը աչքի առնելով կրնայ Տարտանէլի անցքը ճնշել յանդգնիլ։

Դալով դիւանագիտական տեսակէտին, այս մասին՝ օսմանեան շահերը նկատի առնելով՝ յոռետեսենք, որովհետև այլեւս կասկած չի կայ թէ Իտալիոյ Բեդերսպուրկի դեսպանին և Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Սազոնօֆի եւ այս վերջինին օգնական Նեռաթօֆի միջև կատարուած երկար խորհրդակցութիւնները վերջապէս նախնական և անմիջական կարգադրութեան մը յանգած կը թուին։ Հետեւաբար կարելի է խորհիլ թէ, Իտալիոյ վաղչապետ Ճիոլիդդի եւ արտաքին գործոց նախարար Մարքիզ Սան Ճուլիանօ այդ կարգադրութեան անմիջական հետեւանքին կը սպասեն, հետեւանք որ անշուշտ չի՛ կրնար պարզուիլ Զարիքովի յաղորդ Մ. Կիրսի մայրաքաղաքս ժամանումէն առաջ։

Շիտակը ըսելով, իտալեռուսական մերձեցման գաղափարը աւելի Իզվոլսքիի օրով մարմին զտած ըլլալով նոր բան մը չի՛ համարուիր. հետեւաբար չի՛ պիտի վարանինք յայտարարելու թէ համասլաւական հոսանքներու բերմամբ գոյացած այդ մերձեցումը այս իրաւունքներուն ընդարձակմանը՝ տարածութեանը հետ ինքնին ընդարձակուելու տարածուելու բնոյթը ունի։ Բայց որովհետեւ աւստրիական եւ սլաւական շահերը իվաղուց սկսած են բաղխիլ իրարու, խնդիր է գիտնալ թէ Իտալիոյ և Աւստրիա Հունգարիոյ միջև Երբեակ Զինակցութեան դաշնագրութենէն անջատ ըլլալով պալքանեան գործերուն մասին ապահովաբար կնքուած պայմանագրութիւնը ո՞ր ատիճան կը համաձայնի իտալեռուսական մերձեցման հետ։ Երեւոյթներու այս հակասութիւնը արդեօք իրական և խորունկ ընհանուր հարեւանութեան մը տարօրինակ մէկ արձագանգն է, թէ հակառակ Վիէննայի և Բեթերսպուրկի դահլիճներուն յարաբերութեանց վերջին բարելաւման՝ Բեթերսպուրկ և Հռոմ այժմէն պատրաստ ըլլալ կ'ուզեն հունգարական տագնապին հաւանական հետեւանքներուն։ Այս տագնապին յարակից պարագաներն ու պայմանները խիստ բարդ են։ Զէ՞ որ հունգարական բանակին առանձնաշնորհմանց խնդրոյն պատճառաւ հունգարական կուսակցութեանց և Ֆրանսուա Ժոզէֆի միջև գոյացած անհամաձայնութեան բերմամբ մաղ մնաց որ այս վերջինը հրաժարէր անցեալներու։ Բայց ինչ որ ալ ըլլայ հունգարական գործերուն այսուհետեւ ստանալիք ուղղութիւնը, յայտնի է թէ Պերլինի կառավարութիւնը ամէնէն աւելի բարձր ձայն պիտի կարենայ ունենալ այս խնդրոյն մէջ, որովհետեւ համաձերման և աւստրիական հոսանքները իրարմէ շատ հեռու չեն ընթանար։

Հանելուկ ըսուելու չափ կընճռոտ եղող այս կացութեան հանդէպ Անգլիոյ բռնած ընթացքը արդարև խիստ խորհրդաւոր կը թուի։ Օսմ. պետական վարիչներէն ամէնէն հմուտ եւ բարձր դիրք վայելող երկու անձնաւորութեանց հետ անցեալներս ունեցած տեսակցութեանս միջոցին անգլիական քաղաքականութեան առաւելութիւնները շեշտուեցան, բայց հաստատուեցաւ միևնոյն ժամանակ թէ Թուրքիոյ համար դիւանագիտական լաւագոյն ուժը Աւստրեհունգարիոյ և Մեծն Բրիտանիոյ միջև Արեւելքի մէջ՝ Արեւելքի գործոց համար կնքուելիք համաձայնութիւնը միայն կրնայ ըլլալ։ Անդլիերէնի մրցակցութիւնը՝ ինչպէս նաև ներկայ Երբեակ Համաձայնութիւնը ատիճան մը անկարելի կը ներկայացնեն այդպիսի համաձայնութիւն մը, բայց պէտք է գիտնալ թէ լաւ ըմբռնուած քաղաքականութեան մէջ անկարելին շատ հազուադէպ է, որովհետեւ քաղաքական մերձեցումները չէ՛ թէ զդացումներու, այլ շահերու համաբաշխութեան վրայ կը յենուն։ Էրէնթալի նախորդող Կոլոխովսքիի շրջանը անգլեաւստրիական մտերմութեան մը մէկէ աւելի տարրերը կը ներկայացնէ։

ԹԱՂԻԷՎ

ՈՒՐ ՎԵՐՋ Ի ՎԵՐՋՈՅ ՀԱՅԵՐԸ ԿԸ ՏՈՒԺԵՆ

Բ.

Դատարանում մեղադրեալներին պաշտպանում էին մի խումբ երդուեալ հաւատարմատարներ, որոնցից երկուսը նաև քաղաքական գործիչներ էին Զամիսլովսկի որ Պետական Դումայում աջակողմեանների աչքի ընկնող ներկայացուցիչն է և Մակլակով, որ ձախակողմեան, կադետական անւանի հոսանքներից մէկն է, բայց որի ներկայութիւնը և ստանձնած դերը այս գործի մէջ արդէն ամէն տեղ բացատրուած է այն գաղն իրողութեամբ, որ փողի կուռքին երկրպագութեան են դնում նոյնիսկ ազատամիտ, լաւագոյն գաղափարների համար խաչելու պատրաստ մարդիկ։

Վնասուած Բեբութովին պաշտպանում էր երդուեալ հաւատարմատար Բարաթովը։

Հարց ու փորձի ենթարկեցին բազմաթիւ վկաներ։ Մեղադրեալների կողմից կանչուած վկաները Թաղիէվի մօտ ծառայողներից էին, կառապան, լուացարար, աղախին, դռնապան, կայլն։ Նրանք բոլորը աչքաւոր էին ցոյց տալ որ Թաղիէվի տանը արտասովոր բան չէ պատահել, իսկ ոմանք, օրինակ դռնապանը, ասում էին թէ Բեբութովի և Մաէդդ-Ռիզայի մէջ տեղի է ունեցել փոխադարձ կիւռ ու ծեծ սանդուղքի վրայ և այդ քանը չէ տեսել Հաջին։

Իսկ վնասուածի կողմից կանչուած վկաները, ընդհակառակն, ցոյց տուին այն, ինչ նկարագրուած էր մեղադրական ակտի մէջ։ Վկաների ցուցմունքների մանրամասնութիւնների մէջ չենք մտնում։ Կասենք միայն որ երկու կողմի փաստաբանները, ինչպէս նաև պրոկուրորը, ընդդիմում էին այն հակասութիւնները, որոնք կային վկաների այժմեան և նախնական քննութեան միջոցին տուած ցուցմունքների մէջ։ — Բնորոշ է վնասուած Բեբութովի վկաներից մէկի, Ինժենէր Զիւանչիրի ցուցմունքը։ Նա ասաց, որ այս դէպքի առիթով թշնամական յարաբերութիւններ սկսեցին շուչեցի և բազմեցի Թուրքերի մէջ։ Վերջինները սպառնալիքներ էին կարդում շուչեցի Թուրքերին, այնպէս որ ինքը, Զիւանչիրը, հարկադրուած էր զէնք կրել, որովհետեւ, ասաց, ո՞ւմ չէ յայտնի որ Բագուում սովորական բան է 50 ռուբլով մի մարդասպան գտնելը։

Մի ուրիշ վկայ, Վեզիրով ցոյց տուեց թէ մեղադրեալ Մանսուր Միրզան ասել է որ եթէ ինքը չը լինէր Թաղիէվի տանը, Բեբութովին աւելի ծանր, աւելի խայտառակ խոշտանգանք էր սպասում. արդէն պատրաստուած էր սրած ցից, բայց պրինցը թոյլ չը տուեց որ գործածի այդ խայտառակ և տառապալից գործիքը։

Դատարանը իր ամբողջ կազմով գնաց դիտելու Թաղիէվի ընակարանը, որպէսզի պարզէ թէ ի՞նչ հանգամանքների, ի՞նչ միջավայրի մէջ է տեղի ունեցել յանցագործութիւնը։ Թաղիէվի տանը դատարանը մնաց ամբողջ մի ժամ։

Այդ գործողութիւնից յետոյ հարց ու փորձի ենթարկեցին էքսպերտները։ Նրանք երկու խմբի էին բաժանուած։ Բեբութովի կողմի էքսպերտներն էին Բալի երեք բժիշկներ, որոնք 1911-ի յունիսի 14-ին քննել էին Բեբութովին և արձանագրութիւն կազմել։ Թաղիէվի կողմից էքսպերտ հրաւիրուել էր պրոֆէսոր Կոսորոտովը, որի հետ էին և երկու բժիշկներ։

Էքսպերտների առաջին խումբը վկայեց որ, դատելով Բեբութովի մարմնի վրայ մնացած հետքերից, նրան ծեծել են շատ մարդիկ և խոշտանգանքը անկասկած, ծանրը տեսակից է, որ այդ գործողութիւնը չէր կարող կատարուած լինել սանդուղքների վրայ, որ Բեբութովի ծնօտի վերքը, ամենայն հաւանականութեամբ, կոշիկի կըրունկի կամ օֆիցերական կրունկի խթանի (շպօր) հարուածից է առաջացել։

Իսկ պրոֆէսոր Կոսորոտովը, ընդհակառակն, ուզում էր ապացուցել որ ծեծողը մի հոգի է եղել, որ վերքը և ծեծի ուրիշ նշանները ցոյց չեն տալիս թէ խոշտանգանք և տանջանքներ եղած լինին, և այլն։ Պրոֆէսորի բացատրութիւնները ծիծաղ էին յարուցանում հասարակութեան մէջ և այդ պատճառով էլ դատարանի նախագահը կարգի հրաւիրեց հասարակութեան, ասելով. «Այստեղ լուրջ հարց է քննւում և ծիծաղի տեղիք չկայ»։

Այնուհետեւ նախագահը յայտարարեց որ դատարանական քննութիւնը վերջացած է։ Խօսք տրուեց նախ պրոկուրորէն։

Պրոկուրորը մի ուժեղ մեղադրական ճառի մէջ մանրամասն նկարագրում է դէպքը, ապացուցանում է որ Բեբութովի վրայ կատարուած բռնութիւնը նախամտածուած է եղել, վաղորօք պատրաստուած, որ մեղաւոր են բոլոր մեղադրուողները։ Բեբութովի և նրա կնոջ ցուցմունքները պրոկուրորը համարում է անկիրթ։ Դիմելով գլխաւոր մեղադրեալի, Հաջի Զէյնալ-Աբզին Թաղիէվի քնորոշման, Պրոկուրորն ասում է որ եթէ Թաղիէվը կամենար իր ընտանեկան պատիւը պաշտպանել խելացի կերպով, նա կամ կը հեռացնէր Բեբութովին իր գործերից՝ առանց մի բան ասելու նրան կամ թէ մերկացնելով նրա արարքները այն «ընտանեկան խորհրդի» առջև, որ նա գումարել էր, և ապա յայտարարէր թէ արձակում է Բեբութովին պաշտօնից։ Այսպէս է խելացի եղանակը։ Որովհետեւ եթէ հարցը ընտանեկան պատուին է վերաբերում, այս միջոցները կը լինէին ամենաազահովը որ այդ հարցն էլ մնար ընտանեկան յարկի տակ, դուրս չի գար, չը տարածուէր, խօսք ու զրոյցի առարկայ չը դառնար։ Բայց Թաղիէվը չուզեց այդպէս անել։ Նրան հարկաւոր էր իր ձեռքով, իր ներկայութեանը տանջել Բեբութովին և կամենալով տեսնել թէ ինչ խայտառակութիւնների առարկայ է դառնում Բեբութովը։ Ճիշտ է, Թաղիէվը բարեգործութիւն անում է, հասարակական գործեր է կատարում, երբ չէն դիպչում նրա անձնականին։ Երբ դիպչում են, նա դառնում է նախնական մարդ, այն, որ գոյութիւն ունէր մինչև 1882 թուականը, երբ Թաղիէվը առաջին անգամ դարձաւ առաջին գիլդիայի վաճառական։ Եւ նախնական մարդու վրէժը հանելու համար Թաղիէվը «ընտանեկան խորհուրդ» հրաւիրեց բռնի ոյժի ներկայացուցիչներին, երկու օֆիցէրներին, որոնք Թաղիէվի և նրա որդու հաշուով են ապրում։ Ի վերջոյ Պրոկուրորը պահանջում է որ բոլոր մեղադրեալները խիստ պատիժ ենթարկուին։

Բիբութովի պաշտպան Բարաթովը իր ճառի մէջ, կրկնելով համարեա միևնոյնը ինչ ասել էր պրոկուրորը, Թաղիէվին ընտրոշելու համար, աւելացրեց որ Թաղիէվը իր անձին վերաբերեալ հարցերի մէջ մի սատրապ է։

ՅՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (24)

ՍՊԲԱՏ ԲԻԻԲԱՏ

ՈՐԴԵՍՊԱՆ ԾՆՈՂՔԸ

(ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՎԷՊ ԵԳԻՊՏԱՀԱՅ ԿԵԱՆՔԷՆ)

Ը.

ԵՐԿՈՒ ՀՐԱՄԱՆՆԵՐ

— Այսօր, կէսօրէ ետքը, պատասխանեց ընդհանուր հիւպատոսը, նոր հրաման մը ղրկած էր հեռագրով քաղաքիս կառավարիչին Խտիվը չեղեալ կը հռչակէր ձեր ձերբակալման մասին իր արձակած առաջին հրամանը, և երկրորդ հրամանով մը խստիւ կը պատուիրէր դադրեցնել ամէն հետապնդում, հասկցա՞ք։

— Երախտապա՞րտ եմ ձեզի, պարո՛ն ընդհանուր հիւպատոս, յարեց Զպուդճեան յուզեալ ձայնով մը, ձեզի կը պարտիմ անձիս ու ընտանիքիս պատիւը։

Եւ այս յայտարարութեան վրայ, ոտքի ելաւ, յարգալից շարժումով մը մօտեցաւ ընդհանուր հիւպատոսին և կրկնեց իր շնորհակալութիւնները։ Յետոյ, հանդարտօրէն։

— Պարո՛ն ընդհանուր հիւպատոս, ըսաւ Զպուդճեան, կրնա՞մ արդեօք հրաժեշտ առնել Ձեզէ։

— Ինչո՞ւ կ'աճապարէք, պարո՛ն, հարցուց հիւպատոսը։

— Կը փափաքիմ բարի լուրը հաղորդել մեր տօքթորին, պատասխանեց Զպուդճեան, գիտէք, ո՞րքան աշխատեցաւ այս գործին յաջողութեան համար, կը ներէք անշուշտ, անհամբեր եմ ուրախութեանս մասնակից ընելու թէ՛ տօքթորը և թէ՛ միւս բարեկամս, որ պատիւ ունեցաւ երէկ ձեզի ներկայանալու։

— Համբերեցէ՛ք քիչ մըն ալ, յարեց ընդհանուր հիւպատոսը ժպտելով, քիչ մըն ալ սպասեցէ՛ք, երկուքն ալ հոս պիտի գան։

— Ինչպէս, հարցուց Զպուդճեան զարմացկոտ դէմքով մը։

— Հոս հրաւիրեցի զիրենք, պատասխանեց հիւպատոսը։

Նոյն պահուն բարապանը ներս մտաւ և իմաց տուաւ տօքթոր Բօղոսէյլի և իր ծանօթ ընկերոջ ժամանումը։

Ընդհանուր հիւպատոսը պատուիրեց անմիջապէս իր ներկայութեան հանել երկու հիւրերը։

Երկու վայրկեան ետքը, տօքթոր Բօղոսէյլին և Զպուդճեանի ծանօթ բարեկամը ներս մտան և յարգական բարեւներէ վերջը նստան թիկնաթոռներուն վրայ։

Զպուդճեանի դէմքը կը շողար։

Ընդհանուր հիւպատոսը դառնալով երկու հիւրերուն։

— Բարեկամնե՛ր, ըսաւ զուարթ դէմքով մը, ձեր խնդակցութիւնները յայտնեցէ՛ք պարոն Զպուդճեանին։

— Ի՞նչպէս, ի՞նչպէս, հարցուցին երկու հիւրերը, աչքերնին յառելով Զպուդճեանի։

— Մեր ազնուական լորտը, շարունակեց ընդհանուր հիւպատոսը, միջամտեր է, և

— Կ'աղաչե՛մ, ընդմիջեց տօքթոր Բօղոսէյլի, պատմեցէ՛ք մանրամասնութիւնները։

— Մանրամասնութիւնները դեռ կը պակսին, պատասխանեց հիւպատոսը։ միայն, այսօր, կէս օրէ ետքը, հեռագիր մը հասած է Աղեքսանդրիոյ կառավարիչին, խտիվական երկրորդ հրաման մը, եթէ կ'ուզէք, հակահրաման մը, առաջինը ջրող ու պարոն Զպուդճեանի մասին ամէն հետաքնդում արգիլող։

— Շնորհակա՛լ ենք, պարո՛ն ընդհանուր հիւպատոս, կրկնեցին երկու հիւրերը միաբերան, ձեր ջանքերուն համար։

— Ձարժեր, պարոննե՛ր, յարեց ընդհանուր հիւպատոսը, մեր ազնուական լորտի՞ն կը պատկանի պատիւը։

— Կեցցէ՛ Նորին Շնորհափայլ Վեհափառութիւնը, Մեծն Բրիտանիոյ Թագուհին, յարեց ընդհանուր հիւպատոսը։

— Աստուա՛ծ պահէ Վեհափառ Թագուհին, կրկնեցին միւսները։

Այս միջոցին սպիտակ զոդնոցով ու կապոյտ շրջազգեստով, փափկակազմ մանկամարդուհի մը ներս մտաւ, երկու ձեռքերով ափէ մը բռնած, ուր շարուած էին սուրճով լեցուն գաւաթները։ Սուրճը խմեցին հիւրերը, և կամաց կամաց կը պատրաստուէին մեկնիլ, երբ բարապանը ներս մտաւ նամակի ծրարներ ձեռքին մէջ, և եկաւ դրաւ պանոնք հիւպատոսին առջեւի սեղանին վրայ։

Այդ ծրարները գունաւորէն հասած էին նոյն իրիկուան թղթաբերով։ Ընդհանուր հիւպատոսը, թերթերը մէկդի դրաւ և անոնց մէջէն նամակները զատելով, անոնցմէ մէկը բացաւ հապճեպով ու սկսաւ քաղել, մինչ երեք հիւրերը, խորունկ, երկիւղածութեան մը մէջ, խորհրդաւոր ակնարկներով կը խօսակցէին իրարու հետ։

Հիւպատոսը, նամակը քաղելէ յետոյ, դարձաւ հիւրերուն և ժպտուն դէմքով մը։

— Պարո՛ններ, ըսաւ, մեր ազնուական լորտէն է, կ'ուզէ՞ք լսել քանի մը կապ բեւեռ հատուածներ։

Երեք հիւրերը շտկուեցան իրենց թիկնաթոռներուն մէջ։

Եւ ընդհանուր հիւպատոսը սկսաւ կարդալ հետեւեալ հատուածը նամակին, որ անպիրէրէն գրուած էր. —

«Նորին Բարձրութիւն Խտիվը, խաբուած՝ կայսերական Գօմիսէրի կողմէն հասած թիւր տեղեկութիւններէ, աճապարած էր արձակել ձերբակալման հրամանագիր մը։ Յովսէփ Զպուդճեան անուն հայ գաղթականի մը համար, որ կը կարծուի թէ Գերուութեան փախած ըլլայ։ Այսօր, որոշեալ ժամուն, յիշեալ Հայը ներկայացաւ Ինձի, լսեցի զինք, համոզուեցայ իր անմեղութեան և խոստացայ պաշտպանել իր անձը»։

Տօքթոր Բօղոսէյլի, խանդավառ ծափերով ընդմիջեց ընթերցումը, և միւս երկու հիւրերուն հետ զոհեց.

— Կեցցէ՛ լորտ Բրօմֆրը ...

Ընդհանուր հիւպատոսը շարունակեց.—

— Կեցցէ՛ Նորին Շնորհափայլ Վեհափառութիւնը, Մեծն Բրիտանիոյ Թագուհին, յարեց ընդհանուր հիւպատոսը։

— Աստուա՛ծ պահէ Վեհափառ Թագուհին, կրկնեցին միւսները։

Այս միջոցին սպիտակ զոդնոցով ու կապոյտ շրջազգեստով, փափկակազմ մանկամարդուհի մը ներս մտաւ, երկու ձեռքերով ափէ մը բռնած, ուր շարուած էին սուրճով լեցուն գաւաթները։ Սուրճը խմեցին հիւրերը, և կամաց կամաց կը պատրաստուէին մեկնիլ, երբ բարապանը ներս մտաւ նամակի ծրարներ ձեռքին մէջ, և եկաւ դրաւ պանոնք հիւպատոսին առջեւի սեղանին վրայ։

Այդ ծրարները գունաւորէն հասած էին նոյն իրիկուան թղթաբերով։ Ընդհանուր հիւպատոսը, թերթերը մէկդի դրաւ և անոնց մէջէն նամակները զատելով, անոնցմէ մէկը բացաւ հապճեպով ու սկսաւ քաղել, մինչ երեք հիւրերը, խորունկ, երկիւղածութեան մը մէջ, խորհրդաւոր ակնարկներով կը խօսակցէին իրարու հետ։

Հիւպատոսը, նամակը քաղելէ յետոյ, դարձաւ հիւրերուն և ժպտուն դէմքով մը։

— Պարո՛ններ, ըսաւ, մեր ազնուական լորտէն է, կ'ուզէ՞ք լսել քանի մը կապ բեւեռ հատուածներ։

Երեք հիւրերը շտկուեցան իրենց թիկնաթոռներուն մէջ։

Եւ ընդհանուր հիւպատոսը սկսաւ կարդալ հետեւեալ հատուածը նամակին, որ անպիրէրէն գրուած էր. —

«Նորին Բարձրութիւն Խտիվը, խաբուած՝ կայսերական Գօմիսէրի կողմէն հասած թիւր տեղեկութիւններէ, աճապարած էր արձակել ձերբակալման հրամանագիր մը։ Յովսէփ Զպուդճեան անուն հայ գաղթականի մը համար, որ կը կարծուի թէ Գերուութեան փախած ըլլայ։ Այսօր, որոշեալ ժամուն, յիշեալ Հայը ներկայացաւ Ինձի, լսեցի զինք, համոզուեցայ իր անմեղութեան և խոստացայ պաշտպանել իր անձը»։

Տօքթոր Բօղոսէյլի, խանդավառ ծափերով ընդմիջեց ընթերցումը, և միւս երկու հիւրերուն հետ զոհեց.

— Կեցցէ՛ լորտ Բրօմֆրը ...

Ընդհանուր հիւպատոսը շարունակեց.—

(Շարունակելի)

Մեղադրեալների պաշտպանները, սկսած Զամիսկովսկուց, այն էին կրկնում, որ Բեքումովը սուտ է ասում, որ նա ամէն ինչ հնարել է՝ վրէժ հանելու համար խայտառակ կերպով վանդած լինելու պատճառով։ Սակայն պաշտպանները չէին ուրանում, որ Բեքումովը ծեծուել է։ Այո՛, ծեծուել է, բայց սանդուխքի վրայ, և ծեծողն էլ եղել է Մամէդ-Ռիզա Թաղիէվը։ Եթէ վեց.եօթը հոգի ծեծած լինէին Բեքումովին, նրա մարմնի վրայ մնացած նշանները այնքան քիչ չէին լինի։ Եւ պաշտպանները, ցոյց տալով Թաղիէվի անցեալը, նրա կատարած բարեգործութիւնները, խնդրում էին դատարանից արդարացնել ամենքին։

Երբեմն հաւատարմաբար Մակլակովը երկար ճառ ասաց ի պաշտպանութիւն մեղադրեալների բայց այդ ճառի բովանդակութեան մէջ գլխաւորն այն էր, որ այս գործի մէջ կողմերից մէկն ու մէկը սուտ է ասում։ Սուտ ասողը կամ Բեքումովն է, կամ մեղադրեալները Ո՞վ է սուտը, ո՞վ է ճշմարիտը։ Այդ պիտի որոշէ դատարանը, որի գործը այդ պատճառով էլ աւելի դժուար է՝ քան փաստաբանների գործը։

Փաստաբանների ճառերից յետոյ վերջին խօսքը է տրւում մեղադրեալներին։ Թաղիէվն ասում է թէ իր կեանքում բարի գործեր կատարելով էր ուզեւորած, բայց կեանքի վերջին օրերում դէպքը նստացրեց նրան մեղադրեալների նստարանի վրայ, և խնդրեց իրան արդարացնել։

Սաղը Թաղիէվը հրաժարւում է վերջին խօսքից։ Հաւանաբէկովը ցոյց է տալիս որ ինքը չորս տարի քաղաքային ձայնաւոր է եղել, մասնակցում է զսնաղան հասարակական գործերի և չէր կարող այդպիսի մի դեր կատարել այս գործի մէջ, ինչ վերագրւում է նրան։ Միւսներն էլ խնդրեցին արդարացման վճիռ արձակել։

Դատարանի վճիռը արդէն յայտնի է։

ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՀԱՅԵՐԸ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

«ՀԱՅ ԱԶԳԸ ԶՆՇՈՒԻՐ»

ՀԱՅ, ԻՄԻՆԻՍՏԱԿԱՆ օրկանը, երէկուան իր խմբագրականը կը նուիրէ դարձեալ Հայերուն։ Մի՛նչտ Սիւլէյման Նազիֆ պէյն է որ կը գրէ.—

«Դարերէ ի վեր, Հայերը իրենց ազգային գոյութիւնը կը պահպանեն, Թուրքիոյ, Պարսկաստանի և Ռուսիոյ մէջ։ Թէեւ անոնք կորսնցուցած են իրենց անկախութիւնը, բայց այս պարագան բնաւ պատճառ չէ եղած որ անոնց բնաձիր և ընդծին յատկութիւնները կորսուին։ Հայ ազգը որ իր խելքովը ու արուեստի և վաճառականութեան մէջ ունեցած ընդունակութեամբ կ'աշխատի շարունակ, ցոյց կուտայ թէ իրաւամբ արժանի է յիշուելու արեւելեան ժողովուրդներու մէջ։ Հայերը իրաւունք ունի օդտակար և անմնման հայրենակիցներ են, պայմանաւ որ անոնց իրաւունքը և կարօտութիւնը ապահովուի և երաշխաւորուի։ Եթէ ճշմարտութիւնը մեր կողմը չըլլայ ալ, պէտք է խոստովանինք։

Մարդկային պատմութիւնը յարգանքով և զնահատմամբ պիտի արձանագրէ որ բարեք վարչութեան մէջ խաղաղ ապրող այս ազգը ապստամբած է բռնապետներու դէմ և թէ Հայերը ոչ թէ բռնապետին լուծին տակ խոնարհեցան, այլ աւելի ամրացուցին իրենց ազգային գոյութիւնը։ Այսօր պաղարիւնով կրնանք դատել այն դէպքերը որով օսմ. ընդարձակածաւալ երկրին մէջ ցրուած Հայերը տարիներով սարսեցին մեր նահանգները։ Մի-ջոց մը Հայոց շարժումները, իբրեւ անջատողական շարժում նկատուելով, սեղ ամէնքս վախցուցած էին։ Եւ սակայն դէպքերը հաստատեցին թէ՝ Հայերը իրենց զրկուած իրաւունքէն զատ ոչինչ չեն պահանջեր։ Եթէ օսմ. զանազան տարրերն ալ Հայոց միանային այն ատեն, հանրային օգուտը շատ աւելի կանուխ ձեռք կը բերուէր։ Հայոց որքան օդտակար և անձնուէր հայրենակիցներ ըլլալը ապացուցնելու համար կ'արժէ յիշել թէ՝ երբ Ատանայի դէպքը ծագեցաւ, անոնք «Ասիկա մէկ ընտանիքի վէճ է։ չենք ուզեր որ օտարները խնդրոյն միջամուխ ըլլան» ըսելով, Եւրոպայի հաւանական միջամտութիւնը անհետեւանք թողուցին։ Այս իրողութիւնը պէտք է որ ամէն օսմանցի, մանաւանդ Թուրք տարրը իր յիշողութեանէն երբէք չհանէ։ Այն բոլոր նահանջները ուր մեծամասնութեամբ Հայեր կը բնակին այսօր իրաւամբ ցաւալի և որքալի վիճակի մը մէջ են։ Կառավարութիւնը պէտք է որ այդ կողմերու ժողովուրդին օգտին և բարւոյն համար հարկ եղած ամէն բարենորոգում առանց յետաձգելու գործադրէ։ Որովհետեւ ազգ մը կամ անհատ մը ո՛ր-քան խաղաղասէր ըլլայ, երկար ատեն չկրնար յուսահատ ապրիլ և յուսահատութենէ զրգռուող ցեղ մը կառավարութեանց ամէն տեսակ նիւթական միջոցները անհետեւանք կը թողու։ Մեզ վերաբերող մասը բացատրելէ վերջ, հիմայ կ'ուզենք քննել Ռուսիոյ Հայերուն ներկայ վիճակը։ Յայտնի է թէ շատ մը Դաշնակցական հայր Ռուս կառավարութեան կողմէ բանտարկուած և զանազան պատիմներու ենթարկուած են։ Կը լսենք նաեւ թէ Թիֆլիզի փոխարքան Հայկական շարժումէ մը վախնալով, զինուորական ուժը աւելցնելու առաջարկ ըրած է։ Ռուսերը հարկաւ մեր կողմը տեղի ունեցած դէպքերէն հասկցած են թէ Հայկական շարժումները բուն ըսելու պատճառը ի՞նչ է։ Կարելի չէ հաւատալ որ այս խելացի տարրը խորհի Ռուսիոյ մէջ զինու զօրութեամբ անկախութիւն ձեռք բերել, հետեւաբար պէտք է ըլլան ուրիշ պատճառներ։ Մարդ որ աստիճան անձնուէր ալ ըլլայ, մի միայն սկզբունքի մը համար մահը և մահուընէ աւելի սոսկալի Ռուսական բանտերը նախամեծար չկրնար համարել։

«Ըսել է որ Ռուսիոյ մէջ համերաշխութիւնը սպառող բռնութիւններ գոյութիւն ունին, և Հայոց կողմէ յայտնուած դժգոհութիւնները այս բռնութիւնները կը սաստկացընեն։ Ռուսիոյ մէջ բնակող հայերը, խիստ ուշիմ, աշխատասէր և հարուստ են, և բնականաբար չեն կրնար համակերպիլ ռուս գլխադրիչ որ կը տանի իրեն դէմ գործուած բռնութիւնը։ Անշուշտ Ռուսիոյ համար նպաստաւոր բան մը չըլլար, եթէ Հայերն ալ միանան իրեն դէմ հետզհետէ բարձրացած դժգոհութեան ձայներուն։ Պարսկաստանի մէջ ազգային պաշտպանութեան գործին ամէնէն օգտակար ուժը կազմող հայերը, Ռուսիոյ մէջ ազգային պահանջմանց ամէնէն զօրաւոր միջոցը կրնան կազմել։ Եւ այսօր ապացուցուած իրողութիւն մըն է թէ ճնշումն ու բռնութիւնը կը ծառայեն ոչ թէ հայերը հեռացնելու իրենց հետապնդած նպատակէն, այլ կ'օգնեն աւելի եւս յարելու անոր։ Թերեւս քանի մը տկարներ մեռնին խազախներու ոտքերուն տակ, և սակայն Հայ ազգը չի ճնշուիր։ Ասիկա ապացուցուած է 20 տարիէ ի վեր։ Եթէ Ռուսիա գիտնայ որ ազգ։ գերիշխանութեան տարերքուն մէջ այնքան օգտակար հայերը չեն հանդուրժեր ճնշումներու և կարող են իրենց ինկած տեղէն իսկ սպառնալ, այդ ցեղին կորովի զաւակներուն ոչ թէ զրկանք կ'ընէ, այլ կը պաշտպանէ զանոնք։ Մենք մէկ դարու մէջ հազար անգամ տեսանք ներքին յեղափոխութեանց ուժգին ցնցումները։ Ռուսիոյ մէջ զեռ նոր կ'սկսի շարժումը։ Եթէ Ռուսիա հեռատես է, թող աչխատի դաս առնել և օգտուիլ մեր մէջ տեղի ունեցած դէպքերէն։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՈՒՆԴԱՐԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԽՐՈՒԱԹԻՈՅ ԽՌՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Վիեննայէն Ապրիլ 8 թուով կը հեռագրեն «Մաքէն»ի.— Խրուաթիոյ Կառավարական քաղաքը Մ. Տը Քիւվայ, հունգարական թերթերու սիւնակներուն մէջ կը պարզէ այն պատճառները որոնք Խրուաթ սահմանադրութիւնը յետաձգեցին։ Կ'ըսէ թէ այս միջոցը ձեռք առնուեցաւ առաջքը առնելու համար դէ օր սպառնացող վտանգին։ Դպրոցականները, ասոնք ալ թափօրներ կը կազմակերպէին փողոցներուն մէջ, և յեղափոխական ազգային երգեր կ'երգէին։ Նոյն իսկ դասագուլ ըրած էին և այս դասագուլը կը տեւէր տակաւին։ Բօյքոթը մտադիր է աւելի խիստ միջոցներ ձեռք առնել դպրոցականներու դէմ, եթէ դասագուլը Գ.։ օր չվերջացնէին։ Անիկա կը յուսայ որ իրաց այս վիճակը շարունակուի բայց կը յուսայ նաեւ թէ նոր բէժիմը լաւ արդիւնքներ պիտի տայ։ Խրուաթիոյ դէպքերը Զէխերու ազգային զգացումը բորբոքեցին։ Բրակայի Զէխ արմատական կուսակցութեան գործադիր քոմիթէն որոշեց միթինկի մը հրաւիրել Զէխ ազգային ժողովին անդամները, Սերպո-Խրուաթ ժողովուրդին հետ իր հաւասարաչխութիւնը յայտնող յայտարարութիւն մը հրատարակելու նպատակաւ։

ՄԻՍԻՍԻԲԻԻ ՅՈՐԴՈՒՄԸ

30000 ՀՈԳԻ ԱՆՊԱՏՍՊԱՐ

Նիւեօրքէն կը հեռագրեն թէ Միսիսիբիի ջուրերը կը շարունակեն յորդել։ 30000 հոգի այս յորդումներուն պատճառաւ անպատսպար մնացած են։ Կառավարութիւնը կարելի եղած արագութեամբ օգնութիւն կը փութայ, բայց շատ դժուար կ'ըլլայ հասնել մինչեւ այս դժբաղդներուն, ջուրը ողողած ըլլալով բոլոր ճամբաներու։ Կարմիր Խաչի ընկերութիւնն ալ կը գործէ կառավարութեան հետ։

ՀԱՄԷՇԻՍՏԱՆԻ ԿԱՅՍՐԸ ԵՒ ԿԱՅՍՐՈՒՀԻՆ ՀԻՒԱՆԴ

Հռոմէն կը հեռագրուի Ապրիլ 8 թուականով թէ Ատիս Ապապաէն Ապրիլ 6 թուով քաղուած հեռագրի մը համաձայն Մենելիք կայսր հիւանդութիւնը սաստկացած է։ Թայթու կայսրուհին ալ ծանր հիւանդ է։

ԳԻՐՄԱՆՇԱՀԻ ԾԱՆՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Պաղատէն կը գրեն «Օսմ Լոյսի»։ «Գիրմանշահէն հասած լուրերը հետզհետէ աւելի վրդովեցուցիչ են։ Ահաւասիկ այս շաբթուան սուրհանդակով հասած լուրերուն ամփոփումը.—Ցեղերը չեն դադրիր Պաղատ քաղաքին և շրջականներու վրայ յարձակումներ գործելէ և կողոպտելէ։ Սալար-իւտ-Տէօվլէ կը շարունակէ ամէն օր քաղաքացիներ գլխատել։ Կախուածներուն թիւը 70ի կը հասնի։ Անոնց մէջ կը գտնուին «միւճահիտ»ներուն պետը Աղամիւտ-Տէօվլէ։ Տասներկու զերի «միւճահիտ»ներ ղրկեց Աշրաֆ-իւլ-Միւլքին կնոջ, որպէս զի կարենայ զանոնք սպանել և այսպէս իր ամուսնոյն մահուան վրէժը լուծել։ Այս բռնակալը կը շարունակէ փրկանք պահանջել այն անձերէն որոնք չեն կրնար կատարել։ Անոնցմէ 20էն 1000 թուման կ'առնէ իրենց կարողութեան համեմատ։ Կարելի չէ հաշուել կողոպտուած տուներուն և խանութներուն թիւը։ Քլնելի տուաւ միակ կամուրջը Համատանի ճամբուն վրայ, որպէս զի «միւճահիտ»ներուն ճամբան կտրէ իրենց փախչած միջոցին։ Ժարմ-Մոհամմէտ միւճահիտը 50 ձիաւորով փախաւ։ Զրոյց կը շրջի Գիրմանշահի մէջ թէ զերի բռնուած էր գիւղաքաղաքի մը մէջ և Գիրմանշահ տարուելով պիտի յանձնուէր Սալար-իւտ-Տէօվլէի։ 4000 հոգի զրկեցին հպատակեցնելու համար Համատանը և դեռ ուրիշ նահանգներ՝ Սալար-իւտ-Տէօվլէի։ Կը հաղորդուի թէ Գիրմանշահ այլեւս աւերակներու կոյտ մըն է, ուր հրդեհը և կողոպուտը քնակչութիւնը փճացուցած են։ Ոչ ոք ապահով վիճակի մէջ կը գտնուի։ Այդ կողոպտիչները ոչ մէկ մարդկութեան զգացում ունին և ոչինչ կը յարգեն։ Որովհետեւ անինչայ ջարդած են տղաքները, ծերերը և կիները։ Այս բոլորը կը պատահի այս դժբախտ քաղաքին մէջ, և ոչ մէկ օգնութիւն կարելի չէ ապասել։ Կացութիւնը միշտ նոյնը պիտի մնայ և այսպէս հէք ընակչութիւնը այդ դժոխային հրոմներուն առարկայ է։ Դիտելի է որ Գիրմանշահ մին է այն գլխաւոր քաղաքներէն որոնք առեւտրական յարաբերութեանց մէջ կը գտնուին Իրազի հետ։ Այսպէս կարելի է կողոպուտներուն պատճառած կորուստները հաշուել 50,000 Օսմ. ոսկիի։ Իրազի վաճառականները աղերսագիր մը մատուցած են Պաղատաի կուսակալին, որով կը պահանջեն Գիրմանշահ գտնուող իրենց ստացուածքներուն պաշտպանութիւնը եւ Գիրմանշահէն Գասգաին տանող ճամբուն ապահովութիւնը։ Առուտուրը գրեթէ կանգ առած է այդ խռովութեանց պատճառաւ և պանքան ընչաչէս և վաճառականները սկսած են նաւ առնել իրենց վաճառքները, ինչպէս և միւս վաճառականներուն մօտ ունեցած վարկերնին։ Եւ այս ամէնը վախնալով այն դէպքերուն հետեւանքներուն մասին, որոնք պիտի վնասպատճառեն ապահովաբար Պարսկաստանի հետ առեւտրական յարաբերութիւններ ունեցողներուն։ Կուսակալութիւնը դիմումներ ըրաւ՝ Ի. Դրան միջոցաւ՝ Պարսկաստանի դեսպանին մօտ, Պարսկաստանի և մասնաւորապէս Գիրմանշահի Օսմանցիներուն իրաւունքներուն և առեւտրական շահերուն պաշտպանութիւնը խնդրելու համար, ինչպէս նաեւ երկաթուղիներու ապահովութեան մասին երաշխաւորութիւն։ Այս շաբթու հրաման մը եկաւ Պոլսէն որ կը հաղորդէր թէ պէտք է զօրքեր ղրկել սահմանագլուխին վրայ օսմանցիներուն վաճառքները պաշտպանելու համար։ Զրոյց կը շրջի թէ՝ արդէն՝ զօրքեր ղրկուած են սահմանագլուխներուն ամենէն մերձաւոր բաղաձիւ կէտերուն վրայ։»

ԿԻՆԵՐՈՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐ

«Պէրլինէր թակէպլաթ»ի մէջ կը կարդանք.—

«Գերմանիոյ Սթէթին քաղաքին մէջ ձերբակալուած է ուսուցչուհի մը որ բազմաթիւ գերման աղջիկներ կը փախցնէր Ամերիկա, անբարոյութեան համար։ Հաւաքական կեանքին վրայ ա՛նքան ուժգնապէս ազդող այս կարգի արարքներու համար Օրէնքը որոշ տրամադրութիւն մը չունի։ Այժմ, Բարիզի մէջ ծերակուտական Պ. Պէրանժէի նախագահութեան տակ յանձնաժողով մը կազմուած է արդիւնաւոր համար կիներու առեւտուրը։ Այս յանձնաժողովը որոշած է բոլոր քաղաքակիրթ ազգերու դիմումներ ընել, որպէսզի այս վնասակար առեւտուրին առաջքը առնող օրէնք մը հաստատուի ամէն տեղ։ Հետեւաբար այս յանձնաժողովը միջազգային հանդամանք մը պիտի ունենայ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԻՏԱԼԵԻԱՅԻՐԲ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ.— Մալթայէն «Մորնինկ Փոսթ»ի քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Թունուզի սահմանագլուխին կողմէն Զուարայի ճամբով ռազմամթերքի մաքսանենգութիւնը արգիլելու նպատակով Իտալացիները զօրաւոր արշաւախումբ մը ղրկած են Զուարան գրաւելու համար։ Արշաւախումբը Ապրիլ 8ին ցամաք եւած է և գործողութեանց ձեռնարկած է, նպատակ ունենալով պատժել մաքսախոյս Արաբները։

*** Կէս պաշտօնական զեկոյցով մը իտալական կառավարութիւնը կը ծանուցանէ թէ արտաքին գործոց նախարարութիւնը իմացուցած է տէրութեանց թէ Բասկուէֆքաքէն մինչեւ Բաղխա կարմիր ծովու եզերքը հաստատուած պաշարումը պիտի ընդարձակուի Յունուար 21ի և 23ի յայտարարութեանց համեմատ մինչեւ Լօհաձայի հիւսիսը գտնուող կէտի մը վրայ։ Հինգ օրուան պայմանաժամ մը պիտի շնորհուի՝ պաշարման սկսած օրէն հաշուելով չեզոք նաւերուն պաշարուած կէտերէն ազատելու դուրս ելլելու համար։

*** Իտալական «Վիթա» թերթը կը դրէ.— «Մեծ ճիգ մը պէտք է պարտադրելու համար Թուրքիան որ հրաժարի Տրիպոլիէն։ Տէրութիւնները ի վիճակի՝ են ընելու այդ բանը։ Զենք կրնար ըսել, որովհետեւ տէրութիւնները անչահախնդիր նպատակով մը չեն գործեր, այլ պահպանելու համար իրենց տնտեսական և քաղաքական մեծ շահերը։ Ահա ինչ որ պարտնք յիշել մենք՝ Իտալացիներս, որովհետեւ թէեւ փորձառութեամբ լուսաւորուած, սակայն հակամէտ ենք միշտ ուրիշներէն պահանջել որ այնպէս մտածեն ու գործեն ինչպէս կ'ուզենք։ Արդար չէ ուրեմն ծանրանալ այն մեղադրանքներուն մեծ մասին վրայ, զոր ուղղած ենք եւրոպական կառավարութեանց, որոնք, իտալական նախաձեռնութեան հետեւանքով, ամէնէն կարծր փորձեր ն մէկուն ենթարկուած են, այն է օսմանեան կայսրութեան անկայուն հաւասարակշռութիւնը խզել։ պարտնք յիշել, ընդհակառակը, թէ ի՞նչպէս վարուած ենք նմանօրակ պարագաներու մէջ։»

*** «Քէօլնիչէ Զայթունկ»ի Բրիքիցը Սուսա Պէնավէի օսմ. բանակետէն կը գրէ Մարտ 8 թուականով.— «Կացութիւնը փոխուեցաւ հոս ընդդէմ Իտալացիներուն։ Ամէն պարագայի մէջ յոռեզոյն է քան ինչ որ էր Յունուարի մէջ։ Սուլթանին Իրատէին հրատարակութենէն յետոյ, որով իւրաքանչիւր զինուորի կը շնորհուէր ամսական կէս ոսկի յատուկ վարձատրութիւն մը — ռոճիկէն և սովորական աշխատանքէն զատ — արաբական ուժերը ահագին կերպով աւելցած են, և մօտերս կը սպասուի՝ նոր սերբերէն՝ օգնական նոր զօրքերու։ Այս զօրքերը քաջութեան կողմէ կը գերազանցեն դաշտի Արաբները։ Մեծ դժուարութեամբ կարելի է բռնել Արաբները Կարկարէշի մօտ իտալացիներու վրայ յարձակում գործելէ։ Առանց հրեանեի՝ այսպիսի յարձակում մը չի՛ներ բան մը պիտի ըլլար, մանաւանդ որ երեք քիլոմէթր տարածութիւն ունեցող դաշտ մը պէտք է անցնել։ Ընդհակառակը գիշերային յարձակումները բազմաթիւ են և յաճախ տեղի կ'ունենան յառաջապահ զօրքերու կողմէ։ Գալով Թուրք զօրքերու արժէքին՝ այդ արժէքը շատ աւելցած է, յորմէհետէ տեղական Միւհիտտին պէյ ձախ թեւին հրամանատարութիւնը ստանձնեց։ Ամէն օր, ժողովներ տեղի կ'ունենան չէխերու և համաժողովներ կացութեանը վրայ այն ցեղերուն, որոնց իւրաքանչիւրը իր որոշուած տեղն ունի։ Այս ամէնը նպաստած է աւելի մնայուն դարձնելու այդ անկարգապահութեան վարժած տարրերը։ Արաբները չեն խարուիր երբեք իտալացիներուն ամէն տեսակ առաջարկութիւններէն։ Անոնք արհամարհանքով կ'ընդունին անոնց մատուցումները, ինչպէս կապացուցանէ Տրիպոլսոյ ամենէն յարգուած չէխին՝ Սիւլէյման էլ Պարունիի ժէսթը, որով արտօնութիւն խնդրեց գիշերով 1500 Արաբներու հետ կարկարէշի վրայ քալել ինքն իսկ պատասխանը տանելու համար Իտալացիներուն։ Նոյն իսկ եթէ պարտաւոր ըլլալ, հաշտութեան կնքուժով, օսմանեան ոյժերը Տրիպոլիսը պարպել՝ Իտալացիները չի պիտի կրնան երբեք երկրին տէրերը դառնալ խոստումներով կամ խաղաղասիրական միջոցներով։ Հակառակ գերիշխանութեան մը որ դարեր տեւած է՝ Թուրքերը չեն կրնար ընել որ յաջողած են նուաճել բոլոր ցեղերը և ամէն օր խնդիրներ ունին ռազմասէր արաբներուն հետ։ Իտալացիները, որոնք տարբեր կրօնք մը ունին, ուրեմն աւելի դժուարութեամբ պիտի յաջողին սիրաշահել այդ մոլեռանդ մահմէտականները։ Այդ պատերազմը, ուր իտալական զօրքերը քիչ դաժնի չահեցան, և որ, ընդհակառակը, ահագին զոհերներու տեղի տուաւ, նորէն կապացուցանէ թէ՝ պատերազմի մէջ ամենէն մեծ սխալներէն մին է իր հակառակորդը չի յարգել իր ճշդրիտ արժէքին համեմատ և պատերազմի կրակը վառել առանց բաւարար կերպով պատրաստուած ըլլալու։»

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԱՐՏԱՆԱՒԵՐ ՄԻՏՔԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ՄԷՋ.— Վիեննայէն հասած հեռագիրները կը հաղորդեն թէ աւստրիական եւ ամերիկեան մարտանաւեր ճամբայ պիտի ելնեն յառաջիկայ շաբթու դէպ ի Միջերկրական։ Կ'ըսուի թէ այս մարտանաւերու Միջերկրականի մէջ ներկայութիւնը կապ ունի քաղաքական ներկայ կացութեան հետ։

ՃԱՎԻՏ ՊԷՅ, հանրօգուտ շինութեանց նախարարը երէկ Սելանիկէն Պոլիս դառձաւ իր հետեւորդներով։

ԴՐՈՒԱԴ ՄԸ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՌՄԲԱԿՈՏՈՒՄԷՆ։— Պէյրութի ռմբակոծման միջոցին, իտալական ռումբերէն վիրաւորուած Թուրք բժշկական ուսանող մը, ձէվատ էֆ. հետեւեալ նամակը ղրկած է Պոլիս իր բժիշկ մօրեղբօր։— Այն առուտուն չդեհնաւ պիտի նստէի։ Թնդանօթները ընկան ուժգնապէս գոռալ։ Հաղիւ կրցանք հագուելու ժամանակ գտնել և պանդուխն դուրս ելանք։ Հայրս որ հետս էր, բոլորովին չուարուն վիճակ մը ունէր։ Միջոց մը ռումբ մը ինկաւ մեր մօտ։ Երբ աչքս բացի, չորս կողմս վառօդ կը հոտէր և թանձրը մշուշ մը անկարելի կ'ընէր որ շուրջինները տեսնանք։ Հայրս քովս կը ձայնէր։ Դարձայ ու նայեցայ, ի՛նչ տեսնեմ։ խեղճ հօրս երեսներէն արիւն կը հոսէր։ Ուղեցի մօտենալ իրեն, և ահա աջ ոտքիս մէջ ծանրութիւն մը զգացի։ Ոտքի ելայ, բոլորտիքս փռուած էին բազմաթիւ անձեր։ շատեր ալ փախուստ կուտային, կը պոռային։ Ոտքի վրայ կենալու կարողութիւն չունէի։ Դարձեալ գետին պառկեցայ։ երակներս կը քաշուէր և կարծես թէ կը մեռնէի։ Հայրս քովս եկաւ։ գիս կընոնակը առաւ, հաղիւ կրցանք կէս վայրկեան քալել, հայրս պատի մը կռթնեցաւ։ ես դարձեալ գետին ինկած էի։ Հայրս «տղա՛ս, տղա՛ս» կ'ըսէր շարունակ և քանի կը կրկնէր, այնքան սիրտս կտոր կտոր կ'ըլլար։ Մեր առջեւէն անցնողներէն ոչ մէկը մեղմով կը հետաքրքրուէր, վերջապէս ծովային սպայ մը օգնութեան փութաց մեզի։ Զորս զինուորներ գիս հոնկէ առնելով հիւանդանոց տարին։ Պատգարակով մը հիւանդանոցին գործողութեանց սրահը փոխադրուեցայ, ուր հարկ եղաւ ոտքս կտրել։ Այն օրէն ի վեր կը տառապիմ։ Բնա՛ւ չեմ յուսար որ պիտի կարենամ ազատուիլ։ Ամէն վարկեան հօրս վերայ տեղեկութիւն կ'ուզեմ, «աղէկ է» կը պատասխանեն։ Առջի օր հայրս քովս եկաւ. բոլորովին վատեր, տժգուներ է։ Այսպէս բոլորովին փշրուած է և ծնօտին աջ կողմն ալ կոտրած։ Ուզեցին ալ մեռաւած ըլլալուն համար «էնֆլամասիոն» է մը վախցած են բժիշկները։ Օր մը առաջ ոտքին մորթին տակէն պողպատի կտոր մը հանած են։ Թէև, կարենալ քալելուն համար Դամասկոս երթալ կ'ուզէ, բայց բժիշկները դեռ երեք չորս օր հրման չի պիտի տան։ Իմ ոտքիս կտրուելը իրմէն ու մօրմէս ծածկած ենք։ Շէրիֆ ձաֆէր փաշա և կուսակալը եկան տեսան մեր վիճակը։ Կարելի եղածին չափ ինքզինքս կը մխիթարեմ։ Եթէ ես մեռնիմ, հայրս, մայրս ի՞նչ պիտի ընեն և ինչպէս կարելի պիտի ըլլայ զանոնք մխիթարել։

ՆՈՐ ԿԱՄՈՒՐՋԸ.— Թէև առջի գիշեր նոր կամուրջին Ղալաթիոյ մասը պիտի զետեղուէր և սակայն հարաւային խիստ օդին պատճառաւ կարելի չեղաւ, որով երէկ գիշեր սկսան զետեղման աշխատութիւնները։

ԱՏԱՆԱՑԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԻՆ ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՈՒՄՆԵՐԸ.— «Եէնի Կազէթա» կը գրէ թէ Ատանայի կուսակալը իր պաշտօնատեղին երթալէն ի վեր անկեղծօրէն կը զբաղի տեղական պէտքերուն քննութեամբ և սկսած է հարկ եղած ձեռնարկները ընել առանց ցեղի և կրօնի խտրութեան բոլոր ժողովուրդին հանգստութեան համար։ Ատանա օսմ. հայրենիքին կարեւորագոյն կեդրոններէն մէկը ըլլալով՝ երկրագործական և առեւտրական տեսակէտով, կուսակալը այս մասին ո և է ջանք չխնայեր և կ'աշխատի երկրագործութեան և առեւտրի ճիւղերուն ժուռ տալ։ Ասկէ զատ նկատի առնելով որ Ատանայի ցաւալի աղէտին միջոցին քանդուած հայ եկեղեցւոյն և դպրոցներուն կառուցման համար ասկէ առաջ կառավարութեան կողմէ յատկացուած գումարը այս տարի կառավարական պիւտէին մէջ չէ՝ գրուած, ելմտական նախարարութեան գրած է թէ ասիկա խիստ անհրաժեշտ պէտք մըն է և հարկ է որ որոշեալ գումարը պիւտէին մէջ անցուի։

ԲԱՂԱՒԱՒՑԻՆ ՔՆՆԻՉ Պօխոր Լէօն էֆ. կարարիա դրկուեցաւ ներքին գործոց նախարարութեան կողմէ, քննիչի պաշտօնով։

ԴԷՇ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.— Պէյ-ի՛ք տէրէցի Քիւրտ Հիւսէյին և ձէկնորս Թանաշ առջի իրիկուն ժամը կէսին ճամբայ կ'ելլեն ցամաքէն Պոլիս գալու համար։ Հաճի Օսման Պայիրիէն անցած ատենին կ'ուզեն Զէյտոփոր կարասի տանելով վերադարձող երկու կովակառքերը նստիլ, և սակայն կառապանները որոնք երեք հոգի էին, փաւաւոր տփոց մը կը քաշեն ասոնց և կը վիրաւորեն։

ՕՈՒԶԱՐԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՔՕԲԱՍԻ ԷՖԷՆԴԻ.— Սամսոնի հանգուցեալ իշխան Թօքասի էֆ.ի յուղարկաւորութիւնը երէկ մեծ շքով տեղի ունեցաւ, ի ներկայութեան ստուարաթիւ բազմութեան, Թագսիմի Այա Թրիատա եկեղեցւոյն մէջ։ Երեք մետրապոլիտներ ժամակոչեցան յուղարկաւորութեան։ Մեռելական թափօրը կազմուեցաւ Ֆրանս. հիւանդանոցին առջեւ, ճիշտ այն ծրագրին համաձայն զոր հրատարակած էինք երէկ։ Զինուորական նուագախումբը, որ Շոբէնի մեռելական քայլերգը կը նուագէր, կը վարէր Բրօֆէսէլ։

*** Հանգուցեալ Թոքասի էֆ.ի ժարմնոյն ամփոփման համար կառավարութիւնը Շիշլիի գերեզմանատան մէջ Ա. կարգի տեղ մը գտեց 150 ոսկիով։ 100 ոսկի ալ Թագսիմի Յոյն եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդն ղրկեց յուղարկաւորութեան ծախքերուն համար։

*** Հանգուցեալին այրիին եղբայրը Մ. Քէրի, որ Աստորիոյ ծովակալներէն է, յատկապէս Պոլիս եկած էր, ներկայ գըտնուելու համար յուղարկաւորութեան հանդէսին։

ԱՐՔԱՑԱԶՈՒՆ ՃԷՄալէտտին էֆ. Գոնիա մեկնած է։

ՊԱՐԱՊ ՄՆԱՑԱԾ տուներէն և խանութներէն «չօփ»ի և «ֆէյէրի» տուրք չպիտի առնուի։

ԴԵՂԱԳՈՐԾՆԵՐԸ ԵՒ ԹԷՄԷԹԻՒՆ ՏՈՒՐԲԸ.— Գիւղերու և զաւառակի կեդրոններու մէջ գործող դեղագործները թէմէթիւն կանոնագրին համաձայն տուրք չպիտի վճարեն։ Այս առթիւ հարկ եղածը զեկուցուած է պատկանեալ իշխանութեան։

ԲԱՑ ՄԵՌԵԼՆԵՐՈՒ ԴԻՄ.— Քաղաքապետութեան կողմէ խնդրուած է Դատական և Կրօնից Նախարարութենէն որպէսզի յունական եկեղեցիներու ազգարարուի բաց երեսով մեռելական թափօր չը պատցնել փողոցները։ Քաղաքապետութիւնը այս խնդրանքը կ'ընէ, որովհետեւ հակառակ կանխապէս եղած ազդարարութեան, յոյները կը շարունակեն տակաւին ծաղկախտէ մեռնողներն ալ բաց երեսով պտտցնել, ինչ որ հակառակ է առողջապահութեան։

ՕՈՒՆՑ ԶԻՆՈՒՈՐԻ ՄԸ ՄԱՀԸ՝ ԱՐԿԱԾՈՎ.— Բանյօթ Սօքրաթի անուն յոյն զինուոր մը Սելանիկի մէջ, երբ թրամվէյով, Պէյազ Գալէէն չուկայ կուգար, Գալանճլարի մէջ, ելեքտրական ձողերէն միոյն զարնուելով գետին ինկաւ և վաղոյին տակ մնալով մեռաւ։

ԽՈՒԺԴԻՒԺ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.— Իզմիրի շրջակայ Թօրպալըզի Պէշքէօյ գիւղի բնակիչներէն Մուսթաֆա անուն անձը գիւղին մօտակայ անտառին մէջ կուրծքէն զարնուած վիճակի մը մէջ վիրաւորուելէ վերջ սպանուած գտնուեցաւ։ Զարգործները սպանելին գլուխը այրած էին, չի ճանչցուելու համար։ Կասկածելի նկատուած Հասան ձերբակալուած է։

ԱԼՃԵՐԻՈՅ ԻՍԼԱՄՆԵՐԸ երկրորդ անգամ ըլլալով 100,000 ֆրանք ղրկած են Օսմ. Կարմիր Մահիկին, ձեռամբ ֆրանս. դեսպանին։

ԿԱԼԱԹԱ ՍԷՐԱՅԻ ՇԷՆՔԸ.— «Հաքէ» կը տեղեկանայ թէ Կալաթա Սէրայի շէնքը 25000 ոսկիի գնել ուզող կայ։ Ինչպէս յայտնի է, մէկ ու կէս տարի առաջ որոշուած էր այս շէնքը ծախել և սակայն թէ յարմար պայմաններով գնող մը ներկայացած չըլլալուն համար և թէ Ընդհ. Ապահովութեան տեսչին դիտողութեան վրայ, այս որոշումը չէր գործադրուած։ Այս անգամ նկատի առնուելով որ կարեւոր գումարով մը գնել ուզող կայ և այս տեսակ արժէքաւոր շէնք մը յարմար չէ յատկացնել պահականոցի, որոշուած է որ Պոլսոյ կուսակալութեան պետական կալլուածներու տեսչութիւնը այս մասին նախապէս կատարուած գործողութիւնները քննէ և իր տեղեկագիրը ներկայացնէ առաջին առթիւ։

ՆՈՐ ԿԱՄՈՒՐՋԻՆ ԶՈՂԵՐԸ.— Առջի գիշեր ժամը 8ին (Ը. Ե.) հինգ հոգիով Պոլսոյ կողմէն Ղալ

չէն դուրս կ'ելնէր։ Ասոր վրայ անմիջապէս վեր ելնելով քրոջը դիտողութիւն ըրած էր, որուն ի պատասխանի Մէրսէհէն ըսած էր թէ չկրնար խառնուիլ իր գործերուն, թէ ինք չափահաս է և ուզած անձին հետ կրնայ տեսնուիլ։ Կ'ուզեայ թէ քրոջ այս պատասխանն էր որ չէր կրցած մարսել եղբայրը, և հետեւեալ առտուն ի գործ դրած այն սպանութիւնը որ ծանուցինք երէկ։ Ոճրագործը հետեւեալ թուղթը թողած էր փախչելէ առաջ։ «Սպաննեցի քոյրս պատիւս պաշտպանելու համար։ Եւ հիմա որ պատիւս հաստատուեցաւ, ես ալ անձնասպան պիտի ըլլա՛մ»։ Աչքս առնէն փախչելէ առաջ կարդ մը գոհարեղէններ առած էր։

*** Տիկին Շէքէրճեան, սպանեալին մայրը, այժմ փոխադրուած է իր միւս զաւկին, Արամի տունը, Բանկալթի։

ԱՐՏԱՒԻՆ ԳՈՒՐՄՈՅ Նախարար Ասըմպէյ երէկ վարչապետին ապարանքը երթալով այժմէական կարեւոր հարցերու շուրջ կարծիքի փոխանակութիւններ ունեցաւ անոր հետ։ Ասըմպէյ վերադարձին Բ. Դուռ հանդիպելով, վարչապետական խորհրդական Ասիլ պէյի հետ տեսնուեցաւ եւ անոր հաղորդեց Սայիտ փաշայի հրամանները ու յետոյ իր պաշտօնատեղին գնաց։

ՕՍՄ. ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԸ.—«Օսմանիչէր Լօյտ» դաւառի աղբիւրը է կը տեղեկանայ թէ երեսփոխանական ժողովը բացուելու պէս կառավարութիւնը անոր պիտի առաջարկէ 25րդ յօդուածի բարեփոխութեան ու կարգ մը սահպողական ծրագիրներու վիճաբանութեան ենթարկումը։ Կառավարութիւնը իր արտաքին քաղաքականութեան պատասխանատու է և ուզած անձին հետ կրնայ տեսնուիլ։ Կ'ուզեայ թէ քրոջ այս պատասխանն էր որ չէր կրցած մարսել եղբայրը, և հետեւեալ առտուն ի գործ դրած այն սպանութիւնը որ ծանուցինք երէկ։ Ոճրագործը հետեւեալ թուղթը թողած էր փախչելէ առաջ։ «Սպաննեցի քոյրս պատիւս պաշտպանելու համար։ Եւ հիմա որ պատիւս հաստատուեցաւ, ես ալ անձնասպան պիտի ըլլա՛մ»։ Աչքս առնէն փախչելէ առաջ կարգ մը գոհարեղէններ առած էր։

*** Տիկին Շէքէրճեան, սպանեալին մայրը, այժմ փոխադրուած է իր միւս զաւկին, Արամի տունը, Բանկալթի։

ԱՐՏԱՒԻՆ ԳՈՒՐՄՈՅ Նախարար Ասըմպէյ երէկ վարչապետին ապարանքը երթալով՝ այժմէական կարեւոր հարցերու շուրջ կարծիքի փոխանակութիւններ ունեցաւ անոր հետ։ Ասըմ պէյ վերադարձին Բ. Դուռ հանդիպելով, վարչապետական խորհրդական Ասիլ պէյի հետ տեսնուեցաւ եւ անոր հաղորդեց Սայիտ փաշայի հրամանները ու յետոյ իր պաշտօնատեղին գնաց։

ՕՍՄ. ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԸ.—«Օսմանիչէր Լօյտ» դաւառի աղբիւրը է կը տեղեկանայ թէ երեսփոխանական ժողովը բացուելու պէս կառավարութիւնը անոր պիտի առաջարկէ 25րդ յօդուածի բարեփոխութեան ու կարգ մը սահպողական ծրագիրներու վիճաբանութեան ենթարկումը։ Կառավարութիւնը իր արտաքին քաղաքականութեան պատասխանատու է և ուզած անձին հետ կրնայ տեսնուիլ։ Կ'ուեւեայ թէ քրոջ այս պատասխանն էր որ չէր կրցած մարսել եղբայրը, և հետեւեալ առտուն ի գործ դրած այն սպանութիւնը որ ծանուցինք երէկ։ Ոճրագործը հետեւեալ թուղթը թողած էր փախչելէ առաջ։ «Սպաննեցի քոյրս պատիւս պաշտպանելու համար։ Եւ հիմա որ պատիւս հաստատուեցաւ, ես ալ անձնասպան պիտի ըլլա՛մ»։ Աչքս առնէն փախչելէ առաջ կարգ մը գոհարեղէններ առած էր։

*** Տիկին Շէքէրճեան, սպանեալին մայրը, այժմ փոխադրուած է իր միւս զաւկին, Արամի տունը, Բանկալթի։

ԱՐՏԱՒԻՆ ԳՈՒՐՄՈՅ Նախարար Ասըմ պ

ԼԷՕՆ ԳԱԶՈՒՆ

ԵԷՆԻՋԷՐԻ ՀԱՍԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Դ.

ԶՕՐԱՆՈՑԸ

Բարձր հասակով մարդ մըն էր, դէմքը կաս կասմիր, թուշը քառակուսի, խոշոր շրթունքները կախած և ահագին պիխերը վեր վեր դարձած։ Անիկա իբր սուսերակիր կը ծառայէր ընկերութեան, և Մէրճ Տապիքի ճակատամարտին մէջը սպանուեցաւ միս մինակը կռուելով, իր սուրովը, Մամլուքներու խումբի մը դէմ։

Անոնց խոհանոց մտած միջոցին, ուրիշ աէյմի-օղլաններ բակին մէջը բերին դրին փայտէ ցիցեր, որոնք արգելքներ մը վեր կը վերցընէին. այդ արգելքներուն չուաններ կապեցին և չուաններուն ծայրերն ալ թաղիքէ գլաններ անցուցին։ Անմիջապէս, կարգ մը զօրքեր եկան շարուեցան այդ արգելքներուն առջեւը, իւրաքանչիւրը գլանի մը դէմը, քիչ մը դէպի աջ։ Աէյէն մէկը իր սուրը քաշեց և մարզանքները սկսան։

— Նո՛ր զօրքեր, ահա՛ տեսէք թէ ի՞նչ պէտք է սորվիլ օճախի ընկեր մը ըլլալու համար։ Եէնիչէրներու պարզ ընկեր մը պէտք է որ սուրի մէկ հարուածով կարէ թաղիքի կտոր մը, որ երկաթէ թելի մը չուրջը տասն անգամ փաթթուած է. անիկա առանց այլ և այլի պէտք է մարտս հաստութեամբ զամ մը մէկ հարուածով կարէ։ Նայեցէ՛ք, երիտասարդներ։

Զաւուշը դէպի արգելքի մը կողմը առաջացաւ և ամէնիներէն մէկուն — կարգով կայնէ, տղա՛ս, ըսաւ։

Վայրկեանէ մը ի վեր, արդէն ամէնքին իր բոլոր ոյժը կ'սպառէր, առանց յուստատ արդիւնքի մը։ Գլանը քաշքաշած էր ա՛լ, թաղիքը ծուէն ծուէն ըլլալով, բայց տակաւին ոչ մէկ հարուածով կարելի չէր եղած թելը կտրել։

Մեր չաւուշը առաջ անցաւ, աչքովը չափեց հեռաւորութիւնը, քայլ մըն ալ յառաջացաւ, և առանց ձիգ ընելու երեւոյթով մը մէկ հարուածով գլանը երկու հաւասար մասի բաժնեց, ա՛յնքան ճշդութեամբ որ եթենագործ մը անգամ փայտէ գլան մը այդքան հաւասար չպիտի կրնար կտրել, իր սղոցովը, և կտորը տակաւին գետինը չինկած, անմիջապէս եաթաղանին ծայրովը բռնեց գլան և վեր բռնեց։

Այս քաջագործութիւնը աւարակուն պէս, թիժբակը հնչել սկսաւ։ Եւ ահա ներս մտաւ բարձր պաշտօնատար մը դլուխը կարմիր ցցունքներով։ չորս ստորադաս զինուորականներ անոնց կը հետեւէին։

Պաշտօնատարը ուսի վրայ արծաթէ երիզներով քանուած կապոյտ ասուի մը նետած էր, առանց թեւերը մէջը անցընելու։ այս վերարկուն մինչեւ ոտքերը կ'իջնէր և ձեռքը «թոփուզ» մը բռնած էր արծաթեայ խնձորակով։

Զայն տեսնելուն պէս, չաւուշը առաջ անցաւ և եէնիչէրներու յատուկ բարեւ մը տուաւ անոր, յետոյ մեզի դառնալով պոռաց։

— Անչա՛րժ. ողջունեցէք ձեր աղա ուսուցիչը և իր օգնական աղաները։ Ա՛ղա՛ս, ահաւասիկ նոր զօրքերուն ցուցակը։

— Լա՛ւ, տղա՛ս, ըսաւ աղան ցուցակը իր քաթիպին ներքին գրպանը դնելով, առանց վրան նայելու։ Լա՛ւ, կրնաս առանց ցուցակի կանչել զանունք, զինուորներուն ձեռքը այդ թուղթի կտորանքները հարկաւոր բաներ չեն։

Աւելի վերջը հասկցայ որ, այդ ուսուցիչ աղան, Այաչ աղան, թուղթերը այդքան չսիրելու պատճառ մը ունէր, կարդալ չէր գիտեր։ (*) Եւ սակայն այս բանը արգելք մը չէր եղած որ անիկա ընդհանուր Աղա մը չըլլայ, օրէնսդիր Սուլթան Սիւլէյմանի վէզիրը, փաշան, և վերջապէս կայսրութեան ամէնէն բարձր պաշտօնատարութեան՝ վէզիրութեան աստիճանին չհասնի։

Եթէ սակայն աղան կարդալ չէր գիտէր, մարդու երես նայիլը աղէկ գիտէր։ Իր առջեւը ելլելուս պէս, անգամ մը երեսիս կը նայէր և կարծես թէ մեզի չղթաներով կը կապէր։ Այլպանական խիստ չեչտով մը կը խօսէր, չփոթելով և բառերը փնտռելով, բայց զանունք ճիշտ գործածելով։

Երբոր կարգը Մէհմէտին եկաւ հարցուց անոր։

— Ո՞ւր տեղացի ես դո՛ւն։

— Տիւքթիէն եմ, տէր պաշտօնակալ, Թէբէլէնի և Ավլոնայի մէջտեղը։

— Ատիկա իմ երկիրս է, ըսաւ աղան. կրօնափոխ եղա՞ծ ես, ո՞րչափ ատենէ ի վեր։

— Տէվշիրմէնէն ի վեր, աղա։

— Անկէ առաջ ո՞ր եկեղեցին կ'երթայիր։

— Ավլոնայի վանքը, տէ՛ր պաշտօնակալ, Ֆրանչիսկեան հայրերու մօտ։

— Սէրժ վանականը կը ճանչնա՞ս.

— Ո՞րը, տէր պաշտօնակալ, այդ անունով երկու հատ կայ վանքը։

— Իմ հասակովս մէկն է, քիթը տափակ, աչքը չիլ. երկու եղբայրներն ալ իր հետը նոյն վանքն են, մէկուն անունը Քէչքուր և միւսին անունը Ժան է։

— Տէ՛ր պաշտօնակալ, երեք օր առաջ տեսայ զանունք. անունք թաղեցին հայրս, կը ճանչնա՞ք զանունք։

— Իմ եղբայրներս են, պատասխանեց աղան, քու հոն եղած ատենդ աղէկ էին։

— Այո՛, իմ աղա՛ս, և իրենց քարի ժայրն ալ որ եկեղեցիին ետեւի կողմը կը բնակի, նոյնպէս աղէկ է. անիկա իմ ժօրս ողորմութիւն տուաւ երբոր հայրս Թշուառութեան մէջ ինկաւ։

— Հա՛, հա՛, ըսաւ աղան։

Գօտիէն քսակը դուրս հանեց և տեսայ որ բան մը սահեցուց Մէհմէտին ափին մէջը։

— Կօշիկ առնելու համար, յարեց անոր կամայ մը պէտք ունիս կօշիկի։

(Շարունակելի)

(14) Թարգմ. ՀԱՅԿԱՆՈՑԵ ՄԱՌ

(*) Երրորդ վէզիրը, Այաչ, Այպանցի էր, 44 տարեկան, կարդալ չէր գիտեր. պատերազմի մէն էր, գրել և լաւ խօսիլ չէր գիտեր։ Ունէր 600 գերի, 60,000 աւելի եկամուտ և խելքը քիչ էր։ Մայրը Վալոնացի է, ուր իր երեք եղբայրները վանական եղած են, տարեկան հարիւր սըքէնի հասոյթ մը ունէր։ (Վիէնական գեսպաններու տեղեկագրէն քաղուած, 1526ին։ Մարինօ Սանուդօ)։

ՏՕՔԹ Տ. ՃԷԶԱՒԻՐԼԵԱՆ

Բարիզէն վկայեալ մասնագէտ ջղային եւ մտային հիւանդութեանց

Կը զբաղուի ամենավերջին դրութեամբ եւ եղկերաբուժութեամբ կաթուածները, (paralysies), մէնէնժիզը (ménegite) իր տեսակները զանազանելով, ջղային ցաւերը, nevralgie faciales և nevralgies siatiques, ինչպէս ձեռքի դողդողալը, սրտի բաբախումը, ջղային քրտինքը, ջղային գիրութիւնը եւ ջղային նիհարութիւնը, աղայոց գիշերային միզադնաց-ութիւնը, սերմնահոսութիւնը, առնական անկարողութիւնը, կը զբաղուի լուսնոտութիւնը՝ Բրոֆ. Շարքոյի դրութեամբ, ցնցաղարը (chorée) եւ զանազան ջղային եւ մտային զիւղութիւնք։

Կը գտնուի ամէն օր, բացի կիրակէ, առտուընէ մինչեւ երեկոյ Սիրքէճի կայարանի ելքի դրան կից իր մասնաւոր դարմանատունը։ 4—75

ՐԱՊԻԶՈՆԻ ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Մեր Տրապիզոնի բաժանորդներէն անոնցմէ որ իրենց հին բաժանորդագիններէն առաջիս մնացած պարտքերնին՝ մինչեւ ցարդ չեն վճարած, կը խնդրենք որ հաճին անյապաղ իրենց հաշիւը յանձնել տուլոյն մէջ թերթիս պատուակալ զորձակալ Գաբրիէլ էֆ. Կ. Պալարեանի։ Ինչպէս նաեւ անոնք որ կը փափաքին թերթիս բաժանորդագրուիլ, կրնան դիմել վերոյիշեալ հասցէին։

Վարչութիւն «Մանզումէ»ի

ՍՄԲԱՏ ԲԻՒՐԱՏ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Հրապարակ ելաւ Թ. պրակն ալ, պատկերաշարդ, չգիտ տպագրութեամբ։ Զատկական տօներուն առթիւ, շաբաթը միայն 4 պրակ պիտի հրատարակուի։ Փնտռեցէք բոլոր լրագրավաճառներուն քով։ Կեդրոնատեղին է Պապը Ալի փողոց, թիւ 40, Նազարէթ էֆ. Այճանի խանութը։

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ—ԴԵՐՁԱԿ

ԵԴՈՒԱՐԴ ՏԱՆՑԻԿԵԱՆ

ՊՈԼԻՍ, ՃԷԼԱԼ ՊԷՑ ԽԱՆ, ԹԻՒ 26՝ ՕՈՕՉՏԻ-ՊԱՖԻ ԴԷՄՔ

Այէն անոնք որ կ'ուզեն ճաշակաւոր հագուիլ, թո՛ղ փութան դիմել Եդուարդ Տանցիկեանի գործատեղին, ուր հասած են արդէն ընտիր կերպասներ և ուր կը պատրաստուին ճաշակաւոր և անթերի հագուստներ, ամենավերջին նորաձեւութեանց համաձայն։

Առաջին այցելութիւն մը պիտի բուէ դաղափար մը կազմել այս նոր հաստատութեան ճաշակի գերազանցութեան վրայ։

Դիմեցէք Պոլիս, Ճէլալ պէյ խան, թիւ 26։

ՏՕՔԹ, ԹԱՇՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱՐՏԱՔԻՆ, ԾՆՆԴԱՄԻԶԱԿԱՆ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ԱԽՏԵՐՈՒ

Օգնական ուսուցիչ Օսմ. Բժշկական Հանալարանի

Գիտական ամենավերջին մեթոտներով կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ ամէն տեսակ մրթայէն, ծննդամիզական և կանանց ախտերը, ջերմամիզութիւն երիկամներու, միզամանի եւ այլ հիւանդութիւնները, եղեկտրաբուժութեամբ՝ սերմնահոսութիւնը, անկարողութիւնը, երազափոքութիւնը. — (606)ի ՍԱՎՎԱՌՍԱՆԻ ՆԵՐԱՐԿՈՒՄՆԵՐՈՎ ԵՒ ԱՑԼ ՄԻՋՈՑՆԵՐՈՎ ՖՐԱՆԳԿԱԽՏԻ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄ. մէջի, արեան, խուլի, քիմական և մանրէաբանական քննութիւն։ Դարմանատունն է Պահէճ Գարու, Նոր փօսթխանէին դէմի կարգը Հայկ Այլահվերտեան դեղարանին մէջ իր մասնաւոր դարմանատունը, ամէն օր կէս օրէ վերջ։

ԱՌԱՋԻՆ ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԶՐԻ

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ

Մասնաճիւղ Ղալաթիոյ. — Քամանտոխան։

Պոլսոյ գործակալութիւն. Գաթըրճըօղլու բասաժին դիմաց Աշիր էֆ. Քիւթիպհանէ փողոց։

Պոլսոյ գործակալութիւնը, Ղալաթիոյ մասնաճիւղին նման, կը կատարէ Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններ։

Գործակալութիւնը կը կատարէ նաեւ զանձումներ Թուրքիոյ բոլոր գաւառներուն, ինչպէս և արտասահմանի համար։

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

Բաղմալեզուեան Զրուցատրութիւն Հայերէն-Ռուսերէն-Գերմաներէն-Իտալերէն-Յունարէն-Ֆրանսերէն-Անգլիերէն և Տաճկերէն։ Էջ 400։

Զ. Տ. Ս. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Անհրաժեշտ երկսեռ ուսանողաց, ուսուցչաց և առ հասարակ ամէն անձանց. —

Օրական 10 վայրկեան չոգենաւի, չոգեկառքի, հանրակառքի կամ տան մէջ բազմալեզուեանը կարդալով անդգալաբար խիստ քիչ միջոցի մէջ պիտի տիրանայ եւրոպական վերոյիշեալ լեզուաց. —

Նորագոյն եւրոպական մէթոտներով պատրաստուած սոյն կարեւոր գիրքը պէտք է ամէն օր ամէնուն գրպանը զըտնուի։ Ապագան լեզուագէտինն է։

Գին 20 դահեկան, փոստի ծախքով 23։

Դիմել հեղինակին Զ. Տ. Ս. Փափազեան, Կ. Պոլիս Պայազիտ Հաուս։

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ԱՆԿԼՕ-ՀԱՅ

ՓԱՓԱԶԵԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

1136 Էջ 800 ՊԱՏԿԵՐ

Արժանացած համազգային գնահատման, եզական և անմրցելի իր տեսակին մէջ անգլիերէն հռանիշներ. գիտական բառերու ճոխ մթերք. մասնաւոր յաւելուածներ միակ վստահելի բառարանը. գին լաթակազմ 70, կիսակաշի 75. դիմել հեղինակին՝ Զ. Տ. Ս. Փափազեան, Կ. Պոլիս, Պայազիտ Հաուս։

ՄԵՐ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԱՒԵՏԻՍ

ՆՈՐ ԽԻՒՍ

Մոհամէտ Ալի պէյի կողմէն հնարուած և Արքունի նախկին դեղագործ Եվրէնիտիի միջոցաւ պատրաստուած համբաւաւոր Ա-ՆԻՍՕՆԻ ԽԻՒՍը Պահէճ Գարու, Գասապեան դեղարանը և Ենի Ճամի, Մոհամէտ Բեգլիմ պէյի դեղի մթերանոցը, ինչպէս նաեւ բոլոր դեղարանները եւ մթերանոցները կը վաճառուին։ Պոլսոյ մէջ գինն է 5 ղրուշ։

ՏՈՒԱՆ ԵՒ ՓՈՐԱԳՐԱՏՈՒՆ

Տ. ՃԻՐԻՆԵԱՆ

Պապը Ալի ճատէսի ճըղալ օղլու եօղուշու, թիւ 10

Գործատեղւոյս մէջ կը պատրաստուին մասնաւոր խնամքով պատկերներ տօսախի, զինկոյի, պղինձի վրայ և ամէն լեզուէ կնիքներ քաուչուկի և մետաղի վրայ, ինչպէս նաեւ բժիշկներու, դպրեվանքներու, ատամնաբոյժներու և փաստաբաններու համար նուրբ փորագրութեամբ թապէլներ։ Կը պատրաստուին նաեւ խիստ ճաշակաւոր այցաքարդեր, նշանախօսութեանց և հարսանեաց հրաւիրատոմսեր վաճառականական ամէն տեսակ ապագրական պիտոյքներ։ Գիները չափազանց աժան, մաքուր և արագ, գաւառներէ ըլլալիք յանձնարարութիւններ փութով և խնամով կը պատրաստուին։ 4—20

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

«Մանզումէ»ի հիմնուելէն ի վեր մեր գաւառի յարդելի թղթակիցները իրենց շահեկան ու ճշդրիտ տեղեկութիւններով ճոխացուցած են մեր թերթը։ Կը յուսանք որ ասկէ վերջ, միեւնոյն թղթակիցները կը հաճին շարունակել իրենց այդ օժանդակութիւնը, որուն համար կանխաւ կը յայտնենք մեր շնորհակալութիւնները։ Արդէն «Մանզումէ» մէջ ժողովունդին թերթը ըլլալով, ձեռքէն եկած օժանդակութիւնը չէ զլացած և հիմա ալ ոչ է գաւառացի անհատ որ ոչ է գործ ունենայ և կարգադրելու համար դժուարութիւններու հանդիպի, կրնայ դիմել Տնօրէնութեանս և ըստ կարելւոյն գոհացում ստանալ։

ԱՌԱՋԻՆ ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԶՐԻ

ՏՕՔԹՕՐ

ԳԱՌԼՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԱԲՐՈՏԻԹԵԱՆ

Ե Ի

ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԳԻՐՆԱՐԱՆԱՑ

ԱԽՏԵՐՈՒ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄԸ

Ծննդական և աբրոտիթեան գործարաններու Հիւանդութեանց մասնագէտ բժշկ Տօքթ. Գառլօ Յակոբեան գիտական վերջին նորութեանց շնորհիւ առանց ցաւ պատճառելու ենթակային հիմնապէս կը բժշկէ Գիրանկախտը, հին և նոր ջերմամիզութիւնը, առնական անկարողութիւնը և սերմնահոսութիւնը, ինչպէս նաեւ երկու սեռի վերաբերեալ աբրոթիտեան և ծննդական հիւանդութեանց ամէն տեսակները և կանանց արգանդային հիւանդութիւնները։

Ամէն օր, կէս օրէն վերջ, բացի կիրակի օրէն կը գտնուի Պահճէ-Գարու, շաքարավաճառ Հաճի Գէքիրի անկիւնը, թիւ 18, Մէրամէթճեան-Պիանքի դեղարանը։

Ուրբաթ օրերը ձրի

«ՐԷՍԻՄԼԻ ԳԱՄՈՒՍՅ ՕՍՄԱՆ»Ի ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՒԱՐՏԱԾ

Թուրք նշանաւոր դրագէտ Ալի Սէյտի պէյի յօրինած եւ վեց մասնագէտներու սրբագրութեան բովէն անցած սոյն գործը, 3 մեծ հատորներ, 1200 էջեր, 4000 պատկերներ, 60 մեծ թապլօներ եւ 4 գունաւոր պատկերներ կը պարունակէ։

Երեք հատորին անկազմ գինն է 70, լաթակազմինը 80 ղրուշ։ Ընտիր թուղթի վրայ տպագրուած 3 հատորին անկազմ գինն է 80, կաշեկազմինը 95, թուղթերը ոսկեզօծեալ եւ ընտիր կաշեկազմինը 108 ղրուշ։ Գաւառներուն համար 10 ղրուշ թղթատարի ծախք կ'առնուի։

Դպրոցականներու համար մասնավճարու վաճառում։ Վաճառման կեդրոնատեղին է Կ. Պոլիս, Պապը Ալի ճատէսի, 32 թիւ ՃԻՀԱՆ գրատունը։

ՏՕՔԹՕՐ ՏԻԳՐԱՆ ԹԱՊԻՊԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԱԽՏԵԵՐՈՒ

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, Շիշլի, Օսման պէյի գաղինօին մօտ, Անանեան աբարթմանի իր յարկաբաժնին մէջ.

Արանց և կանանց ինչպէս նաեւ տղայոց ամէնազգի հին և նոր ախտերը, ստամոքսի, աղիքներու, երիկամներու, սրտի եւայլն հիւանդութիւնները անպիսական և ամերիկեան նորագոյն մեթոտներով կը դարմանէ։ Գիրանկախտը և անոր հետեւանք բոլոր յամառ հիւանդութիւնները «Սարվարսան»ի և բոլորովին նոր դրութեամբ «Սօսմին»ի ներարկումներով կը բուժէ առանց ո՛եւէ ցաւի և առանց զբաղումի արգելք ըլլալու։

Որպէս զի ո և է մէկը չի վարակուի թիֆոյով և գոլերայով, վերջերս Ամերիկայի և Անգլիոյ մէջ հնարուած, կիրարկուած և յաջողութեամբ պսակուած նորագոյն մէջոցներով պատուաստում ալ կը կատարէ։

Ուրբաթ օրեր մինչև կէս օր ձրի։

6 – 36

ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԻ ՄԷԿ ԱՆԳԱՄԷՆ ԲՈՒԺՈՒՄ

ՏՔԹ. Յ. ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ

Բրոֆէսոր Էրլիխի վերջին անգամ գըտած 606 Սալվարսան դեղերով կատարելապէս կը բուժէ հին և նոր գաղիական ախտերը, միմիայն մէկ ենժէքսիոնով. Նաեւ կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ ջերմամիզութեան, միզամանի և երիկամունքի եւ բրօնխատի հիւանդութիւնները, ինչպէս նաեւ առնական անկարողութիւնն բոլորովին նոր մեթոտներով։ Իրեն դիմող հիւանդները կ'ընդունի ամէն օր իր գործատեղին, Սիրքէճի, Թրամվէյի ճամբուն վրայ Ֆէզուս լուսանկարչատան առաջին յարկը։ Մանաւ.—Ամէն տեսակ գործողութիւններ միզանցքի և արգանդի հիւանդութիւններու և մասնաւոր խնամք։

SALTAL LAGROIX

ԳԻԼՈՒՄԻՆԵՐՈՒՆ

Մանրադիտակի տակ ստուգուած

Մանրէներու դեմ ներարկումներ

Մանրէներու դեմ ներարկումներ

Մանրէներու դեմ ներարկումներ